

HKL-Liikelaitos

TILINPÄÄTÖS 1.1. – 31.12.2013

HKLjk 6.3.2014

**Laatinut:
Hallinto- ja talousyksikkö
Talouspalvelut**

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus -----	2 - 11
Tuloslaskelma -----	12
Tase-----	13 - 14
Rahoituslaskelma -----	15
Tilinpäätöksen 31.12.2013 liitetiedot -----	16 - 25
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista -----	26 - 27
Investoinnit -----	28
Tunnusluvut ja niiden laskentaperusteet -----	29 - 30
Suoritetilinpäätös:	
Matkustajamäärät ja linjakilometrit-----	31
Matkustajakilometrit ja paikkakilometrit-----	32
Tilinpäätöksen allekirjoitus -----	33

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2013

HALLINTO

Helsingin kaupungin liikennelaitos on toiminut kaupunginvaltuuston 16.11.1994 tekemän päätöksen mukaisesti 1.1.1995 alkaen kirjanpitolakia ja -asetusta sekä kaupungin taloussääntöä noudattavana nettobudjetoituna kunnan liikelaitoksena.

Joukkoliikenteen organisointi muuttui Helsingin seudulla 1.1.2010, kun Helsingin seudun liikenne (HSL) aloitti toimintansa. HSL:n jäsenkuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi ja Siipoo. HSL vastaa Helsingin seudun joukkoliikenteen suunnittelu-, tilaaja- ja asiakastoiminnoista.

HKL on toiminut vuoden 2010 alusta lähtien raitiovaunu-, metro- ja lauttaliikenteen tuottajana sekä Helsingin raideliikenneinfran kehittämisestä ja ylläpidosta vastaavana organisaationa. HKL tuottaa liikenne- ja infrapalveluja Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymälle.

Organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Liikennelaitoksen toimintaa johtavaan johtokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Otso Kivekäs, varapuheenjohtaja Riina Simonen ja jäsenet Kimmo Kokkila, Kari Kälviä, Ari Lehtinen, Sakari Oka, Marjaana Syrjälä, Lilja Tamminen ja Sinikka Vepsä. Kaupunginhallituksen edustajana johtokunnassa oli Jarmo Nieminen. Lisäksi johtokunnan kokouksiin osallistui rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri.

Johtokunnan varajäsenet olivat Hanne Owen, Pekka Aimonaho, Maria Landen, Anja Malm, Heidi Lehikoinen, Eva Buddas, Tuomo Valve, Vesa Virri ja Jouni Uusikivi. Kaupunginhallituksen edustajan varaedustaja oli Laura Rissanen.

Johtokunta piti 15 kokousta.

Liikennelaitoksessa toimi vuonna 2013 toimitusjohtajan alaisuudessa kolme taloudellisesti toisistaan eriytettyä yksikköä: HKL-Liikelaitos, HKL-Raitiliikenne ja HKL-Metroliikenne. HKL-Liikelaitos jakautuu hallinto- ja talousyksiköksi ja HKL-Infrapalveluksi.

Laitoksen johtoryhmään kuuluivat toimitusjohtaja Matti Lahdenranta, hallintojohtaja Yrjö Judström, raitiliikenneyksikön johtaja Pekka Sirviö, metroliikennejohtaja Tapio Hölttä, infrayksikön johtaja Juha Saarikoski ja viestintäpäällikkö Elina Maunuksela. Henkilöstön edustajina johtoryhmässä olivat Kari Uusikumpu ja Jaakko Heikkilä, joiden varajäseninä toimivat Pekka Hirvonen ja Anneli Honkala.

Johtoryhmä kokoontui vuoden aikana 21 kertaa.

HKL:n hallinnon ja talouden tarkastuksesta huolehtii valtuuston asettaman tarkastuslautakunnan 1. jaosto puheenjohtajanaan Terhi Koulumies.

Kaupungin tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy. Vastuullisena tilintarkastajana toimii Leif-Erik Forsberg, JHTT, KHT.

HENKILÖKUNTA JA MAKSETUT PALKAT

HKL-Liikelaitoksen palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 147 henkilöä (2012: 150). Tilikauden lopussa henkilöstövahvuus oli 148 (2012: 144).

Palkkoja maksettiin yhteensä 6 954 970,90 (2012: 6 720 106,73) euroa.

TOIMIALAN KEHITYS

Liikennesuoritteet

Metroliiikenteessä tehtiin 63,5 milj. matkaa vuonna 2013 (2012: 62,2), mikä on metroliiikenteessä suurin matkustajamäärä kautta aikojen. Raitioliikenteessä matkoja tehtiin 56,7 milj. matkaa (2012: 57,2).

Raitioliikenteen tarjoamat paikkakilometrit nousivat 4,0 %:lla edellisvuodesta ja olivat 595,6 milj. paikkakilometriä (2012: 572,7). Raitioliikenne pystyi käyttämään edellisvuotta enemmän suurikapasiteettistä matalalattiavaunukalustoa. Metroliiikenteessä paikkakilometrejä kertyi 2 124,9 miljoonaa (2012: 2 095,3) eli 1,4 % edellisvuotta enemmän. Metroliiikenteessä paikkakilometrejä nosti yöliikenteen aloittaminen marraskuussa 2013.

Laatu- ja ympäristöasiat

Laatu

Matkustajien tyytyväisyys HKL:n tuottamiin joukkoliikennepalveluihin säilyi hyvällä tasolla vuonna 2013 ja nousi hieman edellisestä vuodesta. Asiakastyytyväisyyden kokonaisarvosana oli raitiovaunuliikenteelle 4,00 ja metroliiikenteelle 4,22. Matkustajien kokema järjestys ja turvallisuus olivat niin ikään parantuneet edellisestä vuodesta: kokonaisarvosana raitioliikenteessä 4,16 ja metroliiikenteessä 4,08. Molemmissa arvosanan asteikko on 1-5 (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä).

Helsinki on ollut mukana kansainvälisessä BEST -tutkimuksessa vuodesta 2000 alkaen. Vuonna 2013 oli mukana kuusi kaupunkia: Helsinki, Kööpenhamina, Oslo, Tukholma, Wien ja Geneve. Vuonna 2013 haastatteluita tehtiin kaikissa HSL:n jäsenkunnissa yhteensä 1699 kappaletta. Helsinki (Helsingin seutu) oli kokonaisarvosanalla mitattuna paras joukkoliikennekaupunki jo neljäntenä vuotena peräkkäin. Helsingin seudun asukkaista 77 prosenttia oli tyytyväisiä joukkoliikenteeseen. Toiseksi tuli Geneve, jossa tyytyväisten määrä oli 72 prosenttia. Helsinki on asukkaiden arvioiden mukaan paras joukkoliikennekaupunki

tarjonnassa, rahalle saadussa vastineessa ja luotettavuudessa, jossa ero muiden BEST -kaupunkien keskiarvoon on merkittävä. Yksittäisistä tekijöistä Helsinki nousee muiden yläpuolelle selvästi istumapaikan saannissa.

Osatekijöittäin tarkasteltuna BEST -kaupunkien keskiarvon alapuolelle Helsinki jää vain henkilöstön toiminnassa ja tiedon saannissa. Henkilökunnan neuvontakykyä pidetään Helsingissä heikompana kuin missään muussa kaupungissa. Henkilökunnan ystävällisyyteen tyytyväisyys on keskitasoa. Yksittäisistä tekijöistä keskiarvon alapuolelle Helsinki jää selvästi pysäkki-informaatioissa ja liikennevälineiden siisteydessä.

Joukkoliikenteen laatututkimuksella tutkitaan kaluston turvallisuutta ja laatua havainnointitutkimuksella. Tutkimuksia suoritetaan keväisin ja syksyisin. Vuoden 2013 laatututkimusten keskiarvot olivat raitioliikenteessä 99,84% ja metrolienteessä 99,85%.

HKL-Raitioliikenteessä tutkittiin palvelun laatua Mystery Shopping -menetelmällä. Tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena oli saada mahdollisimman luotettava ja objektiivinen kuva asiakaskohtaamisten laadusta käytännössä. Vuoden 2013 aikana toteutettiin 240 asiointitutkimus, joka kohdennettiin tasaisesti kaikille raitiolinjoille. Matkustajien antamat arvostukset palvelun laadusta jatkoivat nousuaan edellisten vuosien tapaan. Erityisiä vahvuuksia ovat asiakkaiden huomioiminen pysäkillä, kuljettajien rauhallinen ja tasainen ajotyyli ja sujuvat liikkeellelähdöt. Palvelutilanteiden hoito on myös hieman parantunut viime vuoteen verrattuna. Tutkimuksista nousi esille, että erityisesti lipunmyynnin asiakaslähtöisessä vuorovaikutuksessa on parannettavaa. Tutkimuksesta saatua tulosta käytettiin asiakaspalvelun laadukoulutusten kehittämiseen.

Hallinto- ja talousyksikössä sekä HKL-Infrapalvelussa tehtiin sisäinen asiakastytyväisyyskysely.

Hallinto- ja talousyksikössä kysely suunnattiin kaikille niille 422:lle HKL:n työntekijöille, joilla on sähköpostiosoite. Kyselyyn vastasi 153 henkilöä. Palvelujen käyttäjien arvio HTY:n palvelujen laadusta laski hieman edellisvuodesta ja oli 3,4 asteikolla 1-5. Eniten laski infrapalvelun vastaajien arviot, raitioliikenteen henkilöstön arviot pysyivät ennallaan ja metrolienteen laski hieman.

Infrapalveluissa kysely lähetettiin 163:lle valikoiduille vastaajalle, joista 40 oli infrapalveluiden omaa henkilöstöä. Kyselyyn vastasi 78 henkilöä.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että arvio infrapalveluiden palvelujen laadusta laski hieman edellisvuodesta ja oli 3,3 asteikolla 1-5. Eniten laski infrapalvelun omien vastaajien ja metrolienteen arviot, raitioliikenteen henkilöstön arviot pysyivät ennallaan ja hallinto- ja talousyksikön arviot nousivat hieman.

Ympäristö

Helsingin joukkoliikenteen suunnittelu perustuu raideliikenne-eratkaisuihin. HKL on pääkaupungin liikennelaitoksena merkittävä ympäristövai-
kuttaja joukkoliikenteessä.

HKL on sitoutunut toiminnassaan Helsingin kaupungin strategiaohjel-
man mukaisesti ilmastonmuutoksen torjumiseen. Helsingin kaupungin
ympäristöpolitiikka asettaa tavoitteet kahdeksalle osa-alueelle, joiden
mukaiset ympäristösuorituskyvyn indikaattorit HKL raportoi vuosittain
Helsingin kaupungille. Lisäksi HKL julkaisee vuosittain oman ympäris-
töraportin.

HKL:n tavoiteohjelman 2010-2015 strategisena tavoitteena on, että
HKL:n raideliikenne säilyttää asemansa seudun ympäristöystävällisim-
pänä liikennemuotona. Tavoiteohjelman mukaisesti HKL on sitoutunut
parantamaan energiatehokkuutta sekä liikennöinnissä että kiinteistöis-
sä.

Liikennöinnin energiankulutukseen vaikuttavat monet tekijät, kuten reit-
tien sujuvuus, kaluston tekniikka ja ajotapa.

Taloudellisen ajon opetus on osana kuljettajien koulutusohjelmia.
Vuonna 2013 otettiin koekäyttöön raitiovaunuun asennettava ajotavan
seurantalaite, jolla kuljettajat voivat itse seurata ajotapaansa. Vuonna
2013 kuljettajille on annettu taloudellisen ajon opetusta HKL-
Raitioliikenteessä yhteensä 1940 henkilöoppituntia ja HKL-
Metroliikenteessä yhteensä 630 henkilöoppituntia.

HKL panostaa kalustohankinnoissa elinkaarikustannuksiin ja energia-
tehokkuuteen. Kaksi ensimmäistä Artic nivelraitiovaunua valmistui koe-
käyttöön 2013. Ympäristönäkökohtien huomiointi on ollut uusien vaunu-
jen suunnittelun lähtökohtana ja vaunuissa on monia energiatehokkuu-
den parantamiseen liittyviä ratkaisuja. Jarrutusenergiaa käytetään vau-
nun lämmitykseen ja ilmastointiin ja vaunuissa on entistä paremmat
ajoenergian takaisinsyöttömahdollisuudet.

Raitioliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisesti vuonna 2013 edis-
tettiin raitioliikenteen nopeuttamista mm. päätöksellä siirtymisestä sy-
väuraisiin vaihteisiin sekä liikennevaloetuksien ja vaihdeohjauksen
kehittämisellä.

HKL osallistuu Länsimetron rakentamisprojektiin. Metro on energiate-
hokas ja ilmastoystävällinen tapa liikkua ja Länsimetron ympäristövai-
kutusten arvioinnissa onkin todettu, että Länsimetron käyttöönotto tulee
vähentämään merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä ja parantavan il-
manlaatua. Lisäksi matkustusajat lyhenevät ja liikenne sujuvoituu, kun
joukkoliikenteen käyttäjien osuus kasvaa Länsiväylän liikenteessä.

Kaupungin liikelaitoksena HKL on sitoutunut kuntien energiatehok-
kuussopimukseen (KETS), joka asettaa tavoitteet kiinteistöjen energi-
ankulutuksen seurannalle ja vähentämiselle ja raportoinnille. Vuonna
2013 laaditussa HKL:n energiansäästön toimintasuunnitelmassa kuva-

taan HKL:n kiinteistöissä tehtävä energiatehokkuuden edistäminen käytännössä.

HKL hankkii uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä. Vuonna 2013 liikennöintisähkö oli suomalaista vesivoimaa. Vuoden 2013 aikana tehtiin päätös uusiutuvan sähkön käytöstä myös kiinteistöissä. Vuodesta 2014 alkaen käytössä on pohjoismainen uusiutuva sähkö, joka on tuuli- ja vesivoimaa. Uusiutuvan sähkön käytöstä kerrottiin asiakkaille matkustapuhtaasti.fi -sivustolla sekä raitiovaunun ja sähköauton teippauksilla.

Vuonna 2013 aloitettiin HKL:n toimintajärjestelmän laatiminen. Toimintajärjestelmä kattaa laadun, ympäristön ja työterveys- ja työturvallisuusasioiden hallinnan. Toimintajärjestelmälle tullaan hakemaan sertifiointi vuoteen 2015 mennessä.

Yhteistyö kaupungin konserniyhtiöiden kanssa

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vuonna 2013 HKL:n yhteistyö on ollut edelleen tiivistä Helsingin kaupungin konsernitilinpäätökseen konsolidoitavan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kanssa.

HKL ja HSL valmistelivat sopimuksen Suomenlinnan liikenteen tilaamisesta ja tuottamisesta niin, että HSL tilaa Suomenlinnan henkilöliikenteen HKL:ltä vuoden 2010 alusta alkaen, ja sopimus on voimassa 16.4.2017 asti. HSL:n hallitus ja liikennelaitoksen johtokunta hyväksyivät marraskuussa 2010 sopimustekstin. Tilastokeskuksen indeksijärjestelmän muutoksesta johtuvista syistä sopimus allekirjoitettiin 22.7.2013.

Suomenlinnan Liikenne Oy (SLL)

SLL on vuokrannut toimitilat HKL:n pääkonttorin 4. kerroksesta.

HKL:llä on Suomenlinnan Liikenne Oy:n kanssa sopimukset IT-palvelujen ja postipalvelujen käytöstä HKL:n pääkonttorissa.

Liikennelaitos -liikelainoksen johtokunta päätti 22.12.2011 oikeuttaa liikennelaitoksen tekemään Suomenlinnan Liikenne Oy:n kanssa sopimuksen Suomenlinnan henkilöliikenteen hoitamisesta 1.1.2012 – 31.12.2012. Sopimussuhteeseen tehtävien päivitysten jälkeen sekä Suomenlinnan henkilö- että huoltoliikennettä koskevat liikennöintisopimukset ovat tulossa johtokunnan käsittelyyn vuoden 2014 kevätkaudella.

HKL:n kiinteistöyhtiöt

HKL:n yhteistyö muiden kaupunkikonserniin ja HKL-konserniin kuuluvien tytäryhtiöidensä, Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy:n, Kiinteistö Oy

Kaisaniemen Metrohallin ja Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitoksen kanssa on jatkunut aikaisempien käytäntöjen mukaisesti.

Kiinteistö Oy Espoon terminaalin osakkeista 50 % siirtyi Helsingin kaupungin ja SRV Rakennus Oy:n välisellä kaupalla 31.12.2012 HKL:n taaseeseen. Toiset 50 % osakekannasta omistaa Espoon kaupunki. Kyseessä on ns. yhteisyhteisö. Terminaalista hoidetaan Espoon suunnan bussien liikennöinti.

Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohalli pitää yllä Kaisaniemen metroasemaa ja HKL myy sille mm. erilaisia kiinteistöpalveluita. Opintoputken ylläpito siirtyi vuoden 2012 lopussa Oy Realinvest Ab:ltä HKL:lle. Helsingin kaupunki osti Oy Realinvest Ab:n omistamat Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohallin osakkeet ja ne siirrettiin 31.12.2012 HKL:n taaseeseen. Vuonna 2013 yhtiö peruskorjautti yhdet pitkät liukuportaat.

Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy on kaupungin (HKL) ja Helsingin Bussiliikenne Oy:n (HelB) yhdessä omistama varikkokiinteistöyhtiö, joka ylläpitää Ruskeasuon varikkoa. Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy toteutti 2005 alkaen uuden kehittämishankkeen, jossa varikon koko rakennuskanta uudistettiin. Varikkorakennuksessa on myös liikuntavirastolle vuokrattuja salibandytiloja, jotka otettiin käyttöön syksyllä 2007. Liikennelaitos osti Helsingin Bussiliikenne Oy:n varikkokiinteistön osakkeet 30.12.2013 allekirjoitetulla kauppakirjalla. Siten HKL omistaa varikkokiinteistöstä 100 prosenttia.

Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos pitää yllä Vuosaaren metroaseman läheisyydessä olevaa, myös liityntäpysäköintiä palvelevaa pysäköintilaitosta. Liikennelaitos on yhtiön suurin osakas, sen omistusosuus on noin 72 % yhtiön osakekannasta. Laitoksessa on erillinen taksirytykselle vuokrattu tila, jossa on myös taksien pesupaikka.

Osakkuusyhtiöitä Kiinteistö Oy Espoon terminaalin lisäksi HKL:llä on Kiint. Oy Helsingin Tapulikaupungintie 5 ja Kiinteistö Oy Helsingin Ruoholahden Parkki sekä Länsimetro Oy.

Kiint. Oy Helsingin Tapulikaupungintie 5 ylläpitää Puistolan aseman läheisyydessä liityntäpysäköintiä palvelevaa pysäköintilaitosta. HKL on yhtiön suurin osakas, sen omistusosuus on 36 % yhtiön osakekannasta.

Kiinteistö Oy Helsingin Ruoholahden Parkissa HKL:llä on osakeomistuksen johdosta yhteensä 141 liityntäpysäköintipaikkaa, HKL:n vähemmistöosuus yhtiöstä on 9 %.

Länsimetro Oy rakennuttaa, omistaa, hallitsee, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Helsingin Ruoholahdesta Espoon Matinkylään ulottuvan metrolinjan metrolikennettä palvelevia raiteita, tunneleita, asemarakennuksia, pysäköintitiloja ja muita sen toimintaa palvelevia rakennelmia ja laitteita. Tällaisia rakennelmia eivät ole osin asemarakennusten liiketilat ym.

rakennelmat ja laitteet, jotka eivät välittömästi palvele metroliikennettä. Helsingin kaupunki / HKL omistaa osakkeista 28 %.

Strategia

HKL:n tavoiteohjelmassa 2010 – 2015 on asetettu konkreettiset tavoitteet HKL:lle. Ohjelman toteutumista on seurattu säännöllisesti. Tavoiteohjelma on tehty vuonna 2010 ja päivitetty vuonna 2012.

KAUPUNGIN RAHOITUS

HKL ei käyttänyt rahoituksessaan sen ja kaupungin välistä luotollista käyttötiliä vuonna 2013 (2012:41,7 milj. euroa).

MUU RAHOITUS

HKL nosti uutta lainaa Euroopan investointipankilta (EIB) 70,0 milj. euroa vuonna 2013. HKL-Liikelaitos lyhensi kaupungin ulkopuolisia lainojaan 1,5 milj. eurolla.

INVESTOINNIT

HKL-Liikelaitos hankki vuonna 2013 käyttöomaisuutta 63,3 milj. eurolla. Joukkoliikenteen perusinvestointeihin käytettiin yhteensä 45,9 milj. euroa ja tuotantoinvestointeihin 17,4 milj. euroa.

Suurin yksittäinen investointikohde oli metrovarikon laajennus- ja peruskorjaustyöt 11,9 milj. euroa. Muita suuria hankkeita olivat metron automatisointi 9,5 milj. euroa, Ruskeasuon varikkokiinteistöyhtiön osakkeiden hankkiminen Helsingin Bussiliikenne Oy:ltä 4,9 milj. euroa, Kampin metroaseman liukuportaiden ja hissien peruskorjaus 4,5 milj. euroa, metrovarikon automatisointi 3,5 milj. euroa, Jokeri 2 suunnittelu ja rakentaminen 3,5 milj. euroa, raitioratojen peruskorjaukset 3,2 milj. euroa, Siilitien metroaseman peruskorjaus 2,7 milj. euroa ja Vuosaaren sähkönsyöttöaseman rakentaminen 2,7 milj. euroa.

Valtionavustukset Länsimetron suunnitteluun ja rakentamiseen

HKL on saanut valtionavustusta Länsimetron suunnitteluun yhteensä 23.820,25 euroa vuonna 2013. Avustus on saatu liikenne- ja viestintäministeriöltä. Avustus on HKL:lle läpikulkuerä ja HKL on tilittänyt avustuksen Länsimetro Oy:lle vuonna 2013.

HKL on saanut valtionavustusta Länsimetron rakentamiseen yhteensä 11.361.435,04 euroa vuonna 2013. Avustus koskee vuotta 2012. Avustus on saatu liikennevirastolta. Avustus on HKL:lle läpikulkuerä ja HKL on tilittänyt avustuksen Länsimetro Oy:lle vuonna 2013.

Länsimetroon rakentamiseen saatava vuotta 2013 koskeva avustus 12.768.235,18 euroa on laskutettu liikennevirastolta vuoden 2014 alussa. Avustus on kirjattu vuodelle 2014 ja se tilitetään Länsimetro Oy:lle vuoden 2014 aikana. Myös liikennevirasto on kirjannut avustuksen vuodelle 2014.

HKL-LIIKELAITOKSEN KÄYTTÖTALOUS

Liikevaihto

HKL-Liikelaitoksen tilikauden liikevaihto oli 69,9 (2012: 66,9) milj. euroa. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 61,7 (2012: 61,2) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja. Metroliikenteen infrakorvaus on 41,0 (2012: 40,7) milj. euroa, raitioinfran 18,2 (2012: 17,7) milj. euroa, bussiinfran 1,8 (2012: 1,8) milj. euroa, junainfran 0,6 (2012: 0,8) milj. euroa ja lauttainfran 0,2 (2012: 0,2) milj. euroa.
- Kaupungin tuesta 4,7 (2012: 1,7) milj. euroa, jolla katetaan infran luonteisia kuluja siltä osin kuin HSL ei niitä korvaa HKL:lle. Tällaisia kuluja ovat infrainvestointien poistojen ja korkojen korvaaminen (50 %), liityntäpysäköinti, bussiliikenteen valmiusmaksut, Suomenlinnan tavaraliikenteen korvaus ja bussipysäkkikustannukset.
- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksesta Suomenlinnan lauttaliikenteestä 3,5 (2012: 3,9) milj. euroa.

Valmistus omaan käyttöön

Valmistus omaan käyttöön oli 5,5 (2012: 4,5) milj. euroa. Valmistuksena omaan käyttöön on pääosin kirjattu HKL-Liikelaitoksen tilaamia ratojen rakentamiseen liittyviä töitä HKL-Metroliikenteeltä ja HKL-Raitioliikenteeltä.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 32,4 (2012: 27,4) milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät HKL-Liikelaitoksen tuotantoyksiköille myydyistä palveluista sisäisiä tuloja 14,8 (2012: 13,6) milj. euroa. Liiketoiminnan tuotoissa on ulkopuolisilta saatuja vuokratuloja 7,1 (2012: 7,0) milj. euroa ja mainostuloja 1,7 (2012: 1,7) milj. euroa.

Liiketoiminnan muissa tuotoissa on Töölönkadun asuinkiinteistön myynnistä saatu myyntivoitto 4,6 milj. euroa vuonna 2013.

Kulut

Kulut ennen liikeylijäämää olivat 83,5 (2012: 81,1) milj. euroa.

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita ostettiin 8,6 (2012: 8,8) milj. eurolla.

Palveluiden ostot olivat 30,1 (2012: 32,3) milj. euroa. Palveluiden ostoihin sisältyvät ratojen huolto- ja ylläpitotyöt 11,5 (2012: 11,6) milj. euroa, vartiointi 4,3 (2012: 4,4) milj. euroa, Suomenlinnan henkilö- ja tavaraliikenteestä maksetut korvaukset 4,1 (2012: 3,8) milj. euroa, rakennusten siivous- ja puhdistus 2,8 (2012: 4,2) milj. euroa, rakennusten korjaus ja kunnossapito 1,3 (2012: 2,8) milj. euroa sekä asiantuntija-palvelut 1,3 (2012: 1,2) milj. euroa.

Henkilöstökulut olivat 9,3 (2012: 9,0) milj. euroa, josta palkkojen osuus oli 7,0 (2012: 6,7) milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 22,3 (2012: 19,6) milj. euroa.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 13,1 (2012: 11,4) milj. euroa. Vuokra-
kulut olivat 6,6 (2012: 6,1) milj. euroa. Liiketoiminnan muissa kuluissa
on investoinneiksikirjattavia sisäisiä ostoja 5,5 (2012: 4,5) milj. euroa,
jotka on kirjattu omaisuuteen valmistus omaan käyttöön –tulotilin kaut-
ta.

Liikelyjäämä oli 24,3 (2012: 17,8) milj. euroa. Liikevoittoprosentti oli
34,8 (2012: 26,6). HKL-Liikelaitos sai myyntivoittoa Töölönkadun
asuinkiinteistön myynnistä 4,6 milj. euroa vuonna 2013; oikaistu liikely-
jäämä ilman myyntivoittoa oli 19,7 milj. euroa.

Nettorahoituskulut olivat 15,9 (2012: 14,4) milj. euroa. Infrakoron palau-
tus kaupungille oli 10,9 (2012: 10,9) milj. euroa ja korvaus peruspääo-
malle 3,2 (2012: 3,2) milj. euroa. Lainojen korkoja toteutui 1,8 (2012:
0,6) milj. euroa.

Tulos rahoituserien jälkeen oli 8,4 (2012: 3,4) milj. euroa.

Tilinpäätöksen yhteydessä purettiin poistoeroa 1,0 (2012: 0,8) milj. eu-
roa. Tilinpäätöksessä lisättiin uutta investointivarausta 8,4 milj. euroa.
Investointivaraus kohdistettiin Myllypuron metroaseman peruskorjauk-
seen 4,4 milj. euroa ja Vuosaaren sähkönsyöttöasemaan 4,0 milj. eu-
roa. Vuonna 2012 tehty investointivaraus Siilitien metroasemaan (3,4
milj. euroa) muutettiin investointivaraksesta poistoeron lisäykseksi
vuonna 2013, kun Siilitien metroaseman peruskorjaus valmistui.

HKL-Liikelaitoksen tilikauden tulos oli 1,0 (2012: 0,8) milj. euroa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2013 tilinpäätöksessä liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy
Töölön asuinkiinteistön myynnistä saatu myyntivoitto 4 553 566,31 eu-
roa.

Vuoden 2013 tilinpäätökseen sisältyy poistoaikojen muutoksia, jotka
vaikuttavat poistotasoon vuonna 2013. HKL:llä on sopimus informaatio-
järjestelmistä HSL:n kanssa, missä on sovittu, että HKL laskuttaa in-
formaatiojärjestelmien pääomakuluja 31.12.2014 asti. Osassa infor-
maatiojärjestelmiin kuuluvista omaisuuskohteista poisto aika on alun pe-
rin jatkunut 31.12.2014 jälkeen, joten näiden omaisuuskohteiden pois-
to aika on muutettu vuoden 2013 aikana niin, että niiden poisto aika
päättyy 31.12.2014. Poistoajan lyhentäminen on nostanut kyseessä
olevan omaisuusryhmän poistoja 835 641,40 euroa vuoden 2012 tilin-
päätöksestä.

Vuoden 2013 tilinpäätöksessä liiketoiminnan muihin kuluihin liittyy omaisuuden romutuksia 293 456,07 euroa.

LIIKETOIMINNAN KEHITTYMINEN VUONNA 2014

HKL:n tulevaisuuden organisaatiomallia on selvitelty vuoden 2013 aikana. Päätös mahdollisesta uudesta organisaatiomallista tehdään vuonna 2014.

Mikäli HKL:n toimintamalliin tulee hallintomalliselvityksen perusteella muutoksia niin ne voivat olla merkittäviä. Muilta osin HKL:n toimintaympäristössä ei ole tapahtumassa merkittäviä muutoksia vuonna 2014.

Vuoden 2014 tulosbudjetin mukainen liikevaihto on 78,0 milj. euroa, mikä koostuu HSL:ltä saatavista infrakorvauksista 66,6 milj. euroa, kaupungin maksamasta infratuesta 7,5 milj. euroa ja lauttaliikenteen liikennöintikorvaustuloista 4,0 milj. euroa.

Liikelylijäämän arvioidaan olevan 22,3 milj. euroa ja ylijäämän ennen satunnaisia eriä 4,1 milj. euroa.

Tilikauden tulosennuste on 0.

Tulosbudjetin nettoinvestoinnit ovat 68,9 milj. euroa.

Vuoden 2014 suurimmat investointikohteet ovat Jokeri 2:n tunneli 12,5 milj. euroa, automaattimetron maksut 11,9 milj. euroa, metrovarikon automatisointi 4,4 milj. euroa ja raitioratojen peruskorjaukset 4,2 milj. euroa.

Vuoden 2014 talousarvion noudattamisohjeiden mukaisesti HKL laatii ympäristötilinpäätöksen vuoden 2014 toiminnastaan.

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
LIIVEVAIHTO		
Tuki kaupungilta	4 695 393,68	1 731 653,66
Liikennöintikorvaukset	3 511 561,31	3 945 148,33
Infrakorvaukset	61 670 868,79	61 186 103,97
	69 877 823,78	66 862 905,96
Valmistus omaan käyttöön	5 511 552,85	4 506 647,99
Liiketoiminnan muut tuotot	32 377 822,97	27 439 094,03
	37 889 375,82	31 945 742,02
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-8 643 430,73	-8 832 098,82
Ulkopuoliset palvelut		
SLL-korvaus	-4 051 770,02	-3 792 484,68
Muiden palvelujen ostot	-26 038 138,22	-28 482 503,07
	-38 733 338,97	-41 107 086,57
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-6 954 970,90	-6 720 106,73
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 966 119,08	-1 866 318,33
Muut henkilösivukulut	-397 268,84	-371 397,49
	-9 318 358,82	-8 957 822,55
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-22 330 305,11	-19 588 680,34
	-22 330 305,11	-19 588 680,34
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-6 626 343,21	-6 144 224,71
Muut kulut	-6 474 809,10	-5 256 909,25
	-13 101 152,31	-11 401 133,96
LIIEYLIJÄÄMÄ	24 284 044,39	17 753 924,56
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	75 150,66	271 614,14
Muut rahoitustuotot	25 638,51	24 137,11
Korkokulut		
Muista lainoista	-1 803 560,63	-557 034,58
Korvaus peruspääomalle	-3 222 423,00	-3 222 423,00
Infrakorko	-10 926 459,25	-10 881 672,58
Muut rahoituskulut	-153,11	-82,60
	-15 851 806,82	-14 365 461,51
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	8 432 237,57	3 388 463,05
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	8 432 237,57	3 388 463,05
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron lisäys	-2 349 849,37	-6 342 846,00
Vapaaehtoisten var. lisäys (-) / vähen	-5 043 774,52	3 744 089,75
	-7 393 623,89	-2 598 756,25
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 038 613,68	789 706,80

TASE

VASTAAVAA	31.12.2013	31.12.2012
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	691 071,34	790 190,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	232 695,48	36 891,67
	923 766,82	827 081,82
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	208 391 880,44	188 700 004,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	188 398 934,92	167 360 726,53
Koneet ja kalusto	7 180 738,21	7 151 100,74
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	53 046 748,65	59 787 350,27
	457 018 302,22	422 999 181,62
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	38 160 488,58	33 287 926,41
	38 160 488,58	33 287 926,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1 635 668,94	1 114 806,79
	1 635 668,94	1 114 806,79
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset konsernin muilta yrityksiltä	10 881 027,58	11 787 779,88
Muut saamiset	0,00	1 571,09
	10 881 027,58	11 789 350,97
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	512 034,82	2 559 572,45
Saamiset konsernin muilta yrityksiltä	2 215 853,23	2 125 696,19
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	6 289 625,26	4 549 064,92
Muut saamiset kunnalta	280 805,56	0,00
Siirtosaamiset	213 495,46	99 270,79
Muut saamiset	33 768,28	41 027,34
	9 545 582,61	9 374 631,69
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	66 244,06	82 523,78
	66 244,06	82 523,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ	518 231 080,81	479 475 503,08

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2013	31.12.2012
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 808 874,99	35 808 874,99
Koroton peruspääoma	286 213 492,66	286 213 492,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-3 616 430,85	-4 406 137,65
Tilikauden yli-/alijäämä	1 038 613,68	789 706,80
	319 444 550,48	318 405 936,80
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	29 927 322,73	27 577 473,36
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	8 432 237,57	3 388 463,05
	38 359 560,30	30 965 936,41
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	135 379 552,43	68 459 850,81
	135 379 552,43	68 459 850,81
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	3 080 298,38	1 540 149,19
Saadut ennakot	12 555,96	15 607,64
Ostovelat	2 289 882,20	3 505 976,68
Velat konsernin muille yrityksille	1 883 489,20	1 680 428,60
Korottomat velat kunnalta/kuntayhty	12 001 583,48	7 691 887,56
Muut velat kunnalle	0,00	41 726 036,90
Siirtovelat	2 904 581,83	3 199 124,36
Muut lyhytaikaiset velat	2 875 026,55	2 284 568,13
	25 047 417,60	61 643 779,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	518 231 080,81	479 475 503,08

RAHOITUSLASKELMA 1000 €

	31.12.2013	31.12.2012
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	24 284	17 754
Poistot ja arvonalennukset	22 330	19 589
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomalle	-3 222	-3 222
Infrakorko	-10 926	-10 882
Muut	-1 703	-261
	30 763	22 977
Investoinnit		
Tuotantoinvestoinnit	-17 394	-19 667
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	-45 865	-47 105
Pysyvien vastaavien myyntituotot	1 940	0
	-61 319	-66 771
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-30 556	-43 794
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset konsernin muilta yrityksiltä	907	907
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Muilta saatujen lainojen lisäys	70 000	50 000
Muilta saatujen lainojen vähennys	-3 080	-1 540
Lyhytaikainen		
Muilta yrityksiltä saatujen lainojen muutos	1 540	1 540
	69 367	50 907
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-521	401
Yhdystilisaamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	-281	0
Yhdystilivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	-41 726	-11 109
Saamisten muutos, lisäys (-), vähennys(+)	1 852	9 013
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-1 741	1 331
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	-720	-10 869
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	4 310	4 146
	-38 827	-7 088
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	30 540	43 819
RAHAVAROJEN MUUTOS	-16	25
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	66	83
Rahavarat 1.1.	83	57
	-16	25

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2013 LIITETIEDOT

1

Laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu suoriteperusteisesti ja siinä on sovellettu voimassa olevaa kirjanpitolakia ja -asetusta. Laskelmissa on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamaa yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen ja taseyksikkönä käsiteltävän rahaston kirjanpidollisesta käsittelystä.

2

Liikevaihto

	2013 euroa	2012 euroa	Muutos euroa
HKL-Liikelaitos	69 877 823,78	66 862 905,96	3 014 917,82

3

Henkilöstökulut ja luontoisedut

HKL-Liikelaitos	2013 euroa	Investointeihin kohdistetut euroa	Yhteensä euroa
Palkat	6 951 806,50	3 164,40	6 954 970,90
Eläkekulut	1 965 225,14	893,94	1 966 119,08
Muut henkilösivukulut	<u>397 080,88</u>	<u>187,96</u>	<u>397 268,84</u>
	9 314 112,52	4 246,30	9 318 358,82
Luontoisedut	<u>7 340,04</u>	<u>0,00</u>	<u>7 340,04</u>
Yhteensä	9 321 452,56	4 246,30	9 325 698,86
V. 2012	<u>8 964 085,37</u>	<u>5 832,12</u>	<u>8 969 917,49</u>
Muutos edell. vuoteen	357 367,19	-1 585,82	355 781,37

4

Valtionavustus Länsimetron suunnitteluun ja rakentamiseen

HKL on saanut valtionavustusta Länsimetron suunnitteluun yhteensä 23.820,25 euroa vuonna 2013. Avustus on saatu liikenne- ja viestintäministeriöltä. Avustus on HKL:lle läpikulkuerä ja HKL on tilittänyt avustuksen Länsimetro Oy:lle vuonna 2013.

HKL on saanut valtionavustusta Länsimetron rakentamiseen yhteensä 11.361.435,04 euroa vuonna 2013. Avustus koskee vuotta 2012.

Avustus on saatu liikennevirastolta. Avustus on HKL:lle läpikulkuerä ja HKL on tilittänyt avustuksen Länsimetro Oy:lle vuonna 2013.

Länsimetron rakentamiseen saatava vuotta 2013 koskeva avustus 12.768.235,18 euroa on laskutettu liikennevirastolta vuoden 2014 alussa. Avustus on kirjattu vuodelle 2014 ja se tilitetään Länsimetro Oy:lle vuoden 2014 aikana. Myös liikennevirasto on kirjannut avustuksen vuodelle 2014.

5

Poistot

Vuoden 1997 alusta HKL:n käyttöomaisuuden poistosuunnitelma tarkistettiin noudattamaan kaupunginvaltuuston 18.9.1996 päättämää ja 14.11.2001 sekä 18.6.2003 muuttamaa Helsingin kaupungin poistosuunnitelmaa. Poistomenetelmä on tasapoisto. Lautakunta päätti poistosuunnitelman sisällöstä 16.12.2004 (357 §).

5.1

POISTOSUUNNITELMA

Kvsto 18.9.1996 , 14.11.2001, 18.6.2003, 29.11.2006 ja 11.5.2011

Jlk 16.12.2004 357§

Poistoryhmä	Poistorajat vuotta
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	
Aineettomat oikeudet	3 - 5
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 5
AINEELLISET HYÖDYKKEET	
Rakennukset ja rakennelmat	
Asuinrakennukset	30 - 50
<i>Asuinrakennusten peruskorjaukset</i>	10 - 50
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 - 50
<i>Hallinto- ja laitosrakennusten peruskorjaukset</i>	10 - 40
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 40
<i>Tehdas- ja tuotantorakennusten peruskorjaukset</i>	10 - 30
Talousrakennukset	10 - 20
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	15 - 30
Ratarakenteet	30 - 40
<i>Raitioteiden peruskorjaukset</i>	35
Johtoverkostot ja laitteet	10 - 40
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 40
Liikenteen ohjauslaitteet	8 - 10
Sillat ja laiturit	10 - 30
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	6
Muut koneet ja kalusto	3 - 10

5.2

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT

	2013	2012
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Atk- ohjelmistot	223 270,31	267 532,51
Muut pitkävaikutteiset menot		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	38 013,47
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset		
Asuinrakennukset	216 454,41	282 501,89
Hallinto- ja laitosrakennukset	6 519 376,39	5 586 240,00
Tehdas- ja tuotantorakennukset	2 871 996,79	2 647 341,77
Muut rakennukset	<u>694 472,56</u>	<u>625 525,20</u>
	10 302 300,15	9 141 608,86
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	3 819 825,55	3 740 234,65
Johtoverkostot ja laitteet	883 727,08	810 805,75
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	<u>5 719 891,25</u>	<u>4 684 343,52</u>
	10 423 443,88	9 235 383,92
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	288 559,79	176 594,94
Muut koneet ja kalusto	<u>1 092 730,98</u>	<u>729 546,64</u>
	1 381 290,77	906 141,58
HKL-Liikelaitos yhteensä	22 330 305,11	19 588 680,34

5.3

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja investointien vastaavuudesta vuosina 2012-2016 (1 000 e)

	2013	2012
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	24 256	22 632
Keskimääräisten poistonalaisten investointien oma hankintameno	66 735	81 149
Ero, euroa	-42 479	-58 517
Ero, %	-64 %	-72 %

Investointi- ja poistotason poikkeamaan vaikuttavat muun muuassa automaattimetroninvestointi ja bussijokeri-investointi.

6 PYSYVIEN VASTAAVIEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN
MENOJEN MUUTOKSET V. 2013

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet

Poistamaton hankintameno 1.1.	790 190,15
Lisäykset tilikaudella (+)	124 151,50
Sumu-poistot tilikaudella (-)	-223 270,31
Poistamaton hankintameno 31.12.	691 071,34

Ennakkomaksut

Poistamaton hankintameno 1.1.	36 891,67
Lisäykset tilikaudella (+)	195 803,81
Poistamaton hankintameno 31.12.	232 695,48

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Rakennukset

Poistamaton hankintameno 1.1.	188 700 004,08
Lisäykset tilikaudella (+)	16 546 573,67
Vähennykset tilikaudella (-)	-1 646 433,69
Siirrot erien välillä (+/-)	15 094 036,53
Sumu-poistot tilikaudella (-)	-10 302 300,15
Poistamaton hankintameno 31.12.	208 391 880,44

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Poistamaton hankintameno 1.1.	167 360 726,53
Lisäykset tilikaudella (+)	12 070 598,33
Vähennykset tilikaudella (-)	-260 832,25
Siirrot erien välillä (+/-)	19 651 886,19
Sumu-poistot tilikaudella (-)	-10 423 443,88
Poistamaton hankintameno 31.12.	188 398 934,92

Koneet ja kalusto

Poistamaton hankintameno 1.1.	7 151 100,74
Lisäykset tilikaudella (+)	1 080 017,72
Vähennykset tilikaudella (-)	-32 623,82
Siirrot erien välillä (+/-)	363 534,34
Sumu-poistot tilikaudella (-)	-1 381 290,77
Poistamaton hankintameno 31.12.	7 180 738,21

Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat

Poistamaton hankintameno 1.1.	59 787 350,27
Lisäykset tilikaudella (+)	28 368 855,44
Siirrot erien välillä (+/-)	-35 109 457,06
Poistamaton hankintameno 31.12.	53 046 748,65

SIJOTUKSET**Osakkeet ja osuudet****Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet**

Hankintameno 1.1.	27 538 463,52
Lisäykset tilikaudella (+)	4 872 562,17
Kirjanpitoarvo 31.12.	32 411 025,69

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet

Hankintameno 1.1.	5 704 854,87
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 704 854,87

Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet

Hankintameno 1.1.	4 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 000,00

Muut osakkeet ja osuudet

Hankintameno 1.1.	40 608,02
Kirjanpitoarvo 31.12.	40 608,02

7

Pienkalusto	Kulutileille kirjattu pienkalusto	144 216,51 euroa
	Irtaimistorekisteristä poistoina kirjatus kulut	<u>15 713,43 euroa</u>
	Pienkalusto yhteensä	159 929,94 euroa
		=====

(Pienkalusto v. 2012: 201 527,78 euroa).

8

Vaihto-omaisuus

	2013	2012	Muutos
Aineet ja tarvikkeet	1 635 668,94	1 114 806,79	520 862,15

9

Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudetNimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohalli, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	9 592 kpl
Omistusosuus	62 % (=9 592/15 450)
Äänivaltaosuus	62 %
Osakkeiden nimellisarvo	17,00 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	15 865 456,24 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-281 686,68 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	23 756 612,02 euroa, 31.12.2012

Nimi ja kotipaikka: Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	20 712 kpl
Omistusosuus	100 %
Äänivaltaosuus	100 %
Osakkeiden nimellisarvo	98,91 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	12 054 354,82 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-232 507,23 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	28 571 176,88 euroa, 31.12.2012

Nimi ja kotipaikka: Suomenlinnan Liikenne Oy, Toinen linja 7 A, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	6 000 kpl
Omistusosuus	100 %
Äänivaltaosuus	100 %
Osakkeiden nimellisarvo	84,09 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	884 811,24 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	63,12 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	493 342,79 euroa, 31.12.2012

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	308 kpl
Omistusosuus	72 % (= 308/428)
Äänivaltaosuus	72 %
Osakkeiden nimellisarvo	84,09 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	3 606 403,39 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-62 502,22 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	4 457 188,66 euroa, 31.12.2012

9.1

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy Helsingin Tapulikaupungintie 5, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	40 kpl A-osakkeita 70 kpl B-osakkeita
Omistusosuus	36 % (= 110/308)
Äänivaltaosuus	36 %
Osakkeiden nimellisarvo	33,64 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	839 854,87 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	13 375,59 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	3 268 682,82 euroa, 31.12.2012

Nimi ja kotipaikka: Länsimetro Oy, Tapiontori 3 A, 02070 Espoo

Osakkeiden lukumäärä	140 kpl
Omistusosuus	Helsinki 28 % (= 140/500)
Äänivaltaosuus	28 %
Osakkeiden nimellisarvo	1 000 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	4 865 000,00 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-5 963,73 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	17 151 053,10 euroa, 31.12.2012

9.2

Yhteisyhteisöosakkeet

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy EspoonTerminaali

Osakkeiden lukumäärä	4 000 kpl
Omistusosuus	Helsinki 50% (=4 000/8 000)
Äänivaltaosuus	50 %
Osakkeiden nimellisarvo	1,00 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	4 000,00 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	0,00 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	8 000,00 euroa, 31.12.2012

9.3

Muut osakkeet ja -osuudet

Nimi ja kotipaikka: Kiinteistö Oy Helsingin Ruoholahden Parkki, Helsinki

Osakkeiden lukumäärä	141 kpl
Omistusosuus	9,2 % (=141/1 530)
Äänivaltaosuus	9,2 %
Osakkeiden nimellisarvo	320 euroa/kpl
Osakkeiden kirjanpitoarvo	0,00 euroa, 31.12.2013
Tulos viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	-49 193,06 euroa, 31.12.2012
Oma pääoma viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaan	12 152 907,38 euroa, 31.12.2012

10

Vieras pääoma

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät lainat:

HKL-Liikelaitoksella on lainaa Nordic
Investment Bankilta jäljellä

15 849 056,61

HKL-Liikelaitoksella on lainaa European Investment Bankilta jäljellä	<u>95 258 082,81</u>
Erääntyvät lainat yhteensä	111 107 139,42 =====

11

Leasing- ja vuokravastuut

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	4 300,00 euroa
Myöhemmin maksettavat	<u>4 500,00 euroa</u>
Yhteensä	8 800,00 euroa =====
Tilinpäätös 31.12.2012:	
Leasing- ja vuokravastuut v. 2013	4 700,00 euroa
Leasing- ja vuokravastuut 1.1.2014 alkaen	<u>4 900,00 euroa</u>
	9 600,00 euroa =====

12 Oikeudenkäynnit ja viranomaisuusmenettelyt

Automaattimetron etenemissopimus

HKL ja Siemens allekirjoittivat etenemissopimuksen automaattimetron toteuttamisesta 28.5.2012. HKL:n johtokunta hyväksyi sopimuksen 4.6.2012. Sopimuksen mukaan avoimeksi toteutusvaiheessa jäävät erimielisyysasiat käsitellään projektin myöhemmässä vaiheessa, joksi määriteltiin ajankohta, kun HKL:n nykyinen metrojunakalusto on kokonaan automatisoitu ja otettu liikenteeseen, joka etenemissopimuksen liiteaikataulun mukaan tapahtuu maaliskuussa 2015. Riitojen ratkaisu välimiesmenettelyssä voi alkaa 90 päivän kuluttua siitä, kun kaikki nykyinen HKL:n metrokalusto on automatisoitu, kuitenkin viimeistään lokakuusta 2015 alkaen. Siemens vireille paneman erillisen kanteen perusteella sopimuksen viivästysakkoehdojen tulkintaa koskevan riita-asian käsittely alkaa Helsingin käräjäoikeudessa kuitenkin jo helmikuussa 2014.

Herttoniemen vesivahinko

Herttoniemen metroaseman teknisissä tiloissa tapahtui helmikuussa 2010 vesivahinko, minkä seurauksena metron automatisointihankkeeseen liittyviä kaapeleita mahdollisesti vaurioitui. Hankintasopimuksessa oli edellytetty, että Siemensillä on riittävä vakuutus esinevahinkojen varalta. Siemensin vakuutusyhtiö Pohjola Vakuutus Oy on suorittanut vakuutuksesta Siemensille vakuutuskorvauksen vaurioituneista kaapeleista. Pohjola Vakuutus Oy on vaatinut Helsingin käräjäoikeudessa 18.12.2012 HKL:ää suorittamaan regressinä Pohjola Vakuutus Oy:n suorittaman vakuutuskorvauksen yhteensä n. 400 000 euroa. HKL kiistää vaatimuksen perusteeltaan ja määrältään. Asian käsittely on kesken Helsingin käräjäoikeudessa.

Raitioratatoiden hankinta

HKL:n johtokunta on päättänyt 5.12.2012 oikeuttaa liikennelaitoksen tilaamaan vuosien 2013–2015 aikana enintään arvonnalisäveroineen 1.592.600,00 euron arvosta kiskon päällehitsaus- ja hiontatyön hinnal-

taan halvimman tarjouksen tehneeltä JJ-Projekt Oü:lta. Tarjouskilpailuun osallistunut Soudoset Oy on valittanut HKL:n hankintapäätöksestä markkinaoikeuteen ja vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa HKL:n tekemän virheellisen hankintapäätöksen sekä velvoittaa HKL:n julistamaan Soudoset Oy:n tarjouskilpailun voittajaksi. Valittaja on peruuttanut valituksensa tammikuussa 2014. Asia on oikeudenkäyntikulujen osalta vireillä markkinaoikeudessa.

13

Kirjanpitoaineiston säilytys

Tasekirja säilytetään paperilla. Muu kirjanpitoaineisto säilytetään paperilla ja/tai tietotojärjestelmissä noudattaen kirjanpitolain ja -asetuksen vaatimia säilytysaikoja.

Ostolaskujen arkistointi

Hankintapalvelut hoitaa HKL-liikelaitoksen ostolaskutositteiden (liitteinen) arkistoinnin sähköisesti.

14

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista

14.1

Kirjanpitokirjat

Tasekirja I ja II, erikseen sidottuna

Tositepäiväkirja, CD-levyllä

Päiväkirja, CD-levyllä

Pääkirja, CD-levyllä

Ostoreskontra, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä

Saatavareskontra, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä

Käyttöomaisuusrekisteri, CD-levyllä

Asuntokiinteistöjen vuokrankantoluettelot (taulukkolaskentapohjainen), tietojärjestelmässä ja paperitulosteina

Kiinteistöluettelot (taulukkolaskentapohjainen), tietojärjestelmässä ja paperitulosteina

Palkkatiedostot:

- Henkilöstöhallinnon informaatiojärjestelmässä ja paperitulosteina
- Tuntipalkkaisten työntekijöiden palkanlaskentajärjestelmässä ja paperitulosteina

Vaihto-omaisuuskirjanpito, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä

Varastomäärä- ja arvoluettelot, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä

Irtaimistorekisteri, paperitulosteina ja tietojärjestelmässä.

14.2

Tositelajit

Kaikki tositteet säilytetään paperitulosteina ja/tai tietojärjestelmässä.

Tositelajit ovat:

- Varastotositteet
- Myyntitositteet
- Ostotositteet
- Käyttöomaisuustositteet

- Kassatositteet
- Pankkitositteet
- Talpan tositteet
- Henkilöstökassatositteet
- HKL-yritysten sisäiset muistiotositteet
- Valmistus omaan käyttöön -muistiotositteet
- Muistiotositteet
- Liittymätositteet
- Tuloksen kirjaustositteet
- Korkolaskut
- Kaudenvaihdekirjaus -tositteet

	Toteutunut 31.12.2013	Investointibudjetti 2013	Ero
HKL-Liikelaitos			
Tuotantoinvestoinnit			
Aineettomat oikeudet	200 182,56	20 000,00	180 182,56
Tehdas- ja tuotantorakennukset	11 945 549,35	22 970 000,00	-11 024 450,65
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	325 092,11	0,00	325 092,11
Henkilö-, paketti- ja erikoisautot	33 908,00	35 000,00	-1 092,00
Atk-laitteet	16 760,00	40 000,00	-23 240,00
Osakkeet ja osuudet	4 872 562,17	0,00	4 872 562,17
Yhteensä	17 394 054,19	23 065 000,00	-5 670 945,81
Joukkoliikenteen perusinvestoinnit			
Aineettomat oikeudet	119 772,75	96 000,00	23 772,75
Hallinto- ja laitosrakennukset	11 241 406,83	16 080 000,00	-4 838 593,17
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 249,10	200 000,00	-179 750,90
Muut rakennukset	4 510 685,65	6 282 000,00	-1 771 314,35
Kiinteät rakenteet, maa- ja vesirakenteet	6 138 697,40	21 520 000,00	-15 381 302,60
Kiinteät rakenteet, johtoverkostot ja -laitteet	1 412 953,21	1 215 000,00	197 953,21
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	21 419 333,79	41 330 000,00	-19 910 666,21
Henkilö-, paketti- ja erikoisautot	76 605,82	70 000,00	6 605,82
Liikkuvat työkoneet	842 669,89	1 345 000,00	-502 330,11
Siirrettävät työkoneet	8 948,51	0,00	8 948,51
Muu koneet ja kalusto	73 185,50	294 200,00	-221 014,50
Yhteensä	45 864 508,45	88 432 200,00	-42 567 691,55
HKL-Liikelaitos yhteensä			
	63 258 562,64	111 497 200,00	-48 238 637,36

TUNNUSLUVUT	31.12.2013	31.12.2012
Toiminnan laajuus		
Liikevaihto, milj. €	69,9	66,9
Liikevaihdon muutos, %	4,5	4,7
Tulos ja kannattavuus		
Liikevoitto, milj. €	24,3	17,8
Liikevoitto, %	34,8	26,6
Rahoitustulos, %	44,0	34,4
Kokonaispääoman tuotto, %	4,9	3,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,3	4,6
Rahoitus		
Omavaraisuusaste, %	69,0	72,9
Quick ratio	0,4	0,2
Current ratio	0,4	0,2
Muut tunnusluvut		
Henkilöstö keskimäärin	147	150
Liikevaihto/henkilö (1000 €)	475	446

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

TOIMINNAN LAAJUUS

Liikevaihdon muutos, % $100 \times \text{Liikevaihdon muutos} / \text{Liikevaihto edellisellä kaudella}$

TULOS JA KANNATTAVUUS

Liikevoitto, % $100 \times \text{Liikelylijäämä} / \text{Liikevaihto}$

Rahoitustulos, % $100 \times (\text{Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{poistot}) / \text{Liikevaihto}$

Kokonaispääoman tuotto, % $100 \times (\text{Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{rahoituskulut}) / \text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}$

Sijoitetun pääoman tuotto, % $100 \times (\text{Liikelylijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{rahoituskulut}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

RAHOITUS

Omavaraisuusaste, % $100 \times \text{Oikaistu oma pääoma} / (\text{Oikaistun taseen loppusumma} - \text{saadut ennakkomaksut})$

Quick ratio $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

MUUT TUNNUSLUVUT

Liikevaihto / henkilö (1 000 €) $\text{Liikevaihto} / \text{Henkilöstö keskimäärin}$

MATKUSTAJAMÄÄRÄT JA LINJAKILOMETRIT VUONNA 2013

	Matkat (milj.)		Linjakilometrit (milj.)	
	Toteutunut 2013	Muutos-% vuoteen 2012	Toteutunut 2013	Muutos-% vuoteen 2012
Raitioliikenne				
Matkat	56,71	-0,87		
Linjakm			5,57	2,58
Metroliikenne				
Matkat	63,51	2,08		
Linjakm			14,76	1,42
Vesiliikenne				
Suomenlinnan lautta				
Matkat	1,77	9,12		
Yhteensä	121,99	0,78	20,32	1,73

Vesiliikenne:

Suomenlinnan Liikenne Oy

MATKUSTAJAKILOMETRIT JA PAIKKAKILOMETRIT VUONNA 2013

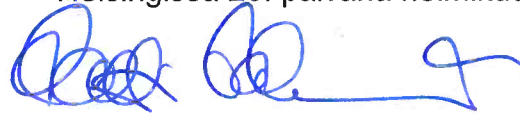
Helsingin sisäinen liikenne	Toteutuneet 2013	Toteutuneet 2012	Muutos -% vuoteen 2012 + lis. - väh.
	milj. km	milj. km	
Matkustajakilometrit			
-Raitioliikenne	124,19	125,28	-0,87
-Metroliikenne	400,73	401,27	-0,14
-Suomenlinnan lautta	4,78	4,38	9,13
Yht.	529,70	530,93	-0,23
Paikkakilometrit			
-Raitioliikenne	595,57	572,69	4,00
-Metroliikenne	2124,94	2095,26	1,42
Yht.	2720,51	2667,95	1,97
Matkustajakilometrit/ paikkakilometrit x 100			
-Raitioliikenne	20,85	21,88	-4,68
-Metroliikenne	18,86	19,15	-1,54

Tilinpäätös 31.12.2013

HKL-LIIKELAITOKSEN TULOS JA TOIMENPITEET SEN JOHDOSTA

Tilikauden tulos osoittaa 2 349 849,37 euron suuruisen poistoeron lisäyksen ja 5 043 774,52 euron suuruisen investointivarauksen lisäyksen jälkeen ylijäämää 1 038 613,68 euroa.

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2014

Matti Lahdenranta
toimitusjohtaja

Yrjö Judström
hallintojohtaja